

dr. Andrei Rădulescu Director Analiză Macroeconomică, Banca Transilvania | andrei.radulescu@btr.ro | (+4)0374.697.575

REPUBLICA MOLDOVA

Autorizațiile de construire au crescut cu un ritm anual de 4.7% la 2.562 unități în perioada ianuarie - septembrie 2023, conform Biroului Național de Statistică (BNS), aspect evidențiat în primul grafic din partea dreaptă.

Pe de altă parte, datele Băncii Naționale a Moldovei (BNM) indică scăderea transferurilor de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea populației pentru a patra lună la rând în septembrie, cu 18.3% an/an la 129.9 milioane dolari (minimul din aprilie) (declin cu 4.2% an/an la nouă luni), după cum se poate nota în al doilea grafic alăturat.

În prima săptămână din noiembrie piața financiară a încorporat climatul din piețele internaționale și știrile interne.

În sfera pieței monetare ratele de dobândă au prezentat evoluții mixte: CHIBOR la trei luni în creștere cu 0.1% la 9.43%, iar CHIBOR la șase luni în scădere cu 0.3% la 9.73%.

Evoluții mixte au fost înregistrate și de ratele de dobândă pe piața titlurilor de stat: pe scadența trei luni scădere cu 1.1% la 3.60%. Ministerul Finanțelor s-a împrumutat cu 90.4 milioane lei prin bonuri pe trei luni, 651.4 milioane lei prin bonuri pe șase luni și 1.1 miliarde lei prin bonuri pe 12 luni la costuri medii anuale de 3.65%, 6.92%, respectiv 7.07%.

EUR/MDL s-a apreciat cu 1.0% la 19.2784, iar USD/MDL a crescut cu 0.1% la 18.1290 la BNM, aspect evidențiat în al treilea grafic alăturat.

INTERNAȚIONAL

La nivelul **Zonei Euro** poziționarea indicatorului de încredere în economie la minimum din noiembrie 2020 exprimă persistența unui climat economic dificil pe termen scurt. De altfel, PIB-ul a urcat cu doar 0.1% an/an în T3 (minimum din T1 2021), iar rata șomajului a crescut la 6.5% în septembrie (maximum din februarie). Rata anuală a prețurilor de consum a decelerat la 2.9% în octombrie, ce mai redus din iulie 2021.

Economia **Rusiei** (în primele 15 ale lumii, cu un PIB nominal de 2.28 trilioane USD în T2) a crescut pentru a noua lună consecutiv în octombrie, dar cu un ritm în decelerare (indicatorul PMI Compozit la minimum din iulie), evoluție influențată și de intensificarea presiunilor inflaționiste. Pe de altă parte, rata șomajului s-a consolidat la 3.0% în septembrie, nivel minim istoric.

În **România** ameliorarea încrederii în economie (indicatorul Comisiei Europene la maximum din martie) exprimă continuarea ciclului investițional post-pandemie pe termen scurt. Pe de altă parte, autorizațiile de construire clădiri rezidențiale au continuat să scadă în septembrie, cu 20.5% an/an (diminuare cu 23.5% an/an la nouă luni din 2023), expresie a climatului dificil din sfera construcțiilor rezidențiale și pieței imobiliare. La nivelul turismului sosirile și înnopțările s-au majorat cu rate anuale de 12.1%, respectiv 11.5% în perioada ianuarie - septembrie 2023. Declinul prețurilor producției industriale pentru a treia lună la rând în septembrie (cu o rată anuală de 0.43%) indică continuarea tendinței de decelerare pentru ritmul anual al prețurilor de consum pe termen scurt. Nu în ultimul rând, rezervele internaționale s-au redus cu un ritm lunar de 1.05% la 64.4 miliarde EUR în octombrie.

Știrile macroeconomice din principalele blocuri economice ale lumii, informațiile cu privire la companiile listate și dinamica din piețele internaționale de materii prime au influențat piața financiară mondială săptămâna trecută. Ratele de dobândă la titlurile de stat pe scadența 10 ani au continuat să scadă, indicii bursieri au crescut, iar cursul mediu al dolarului SUA s-a depreciat comparativ cu moneda unică europeană (referința BCE).

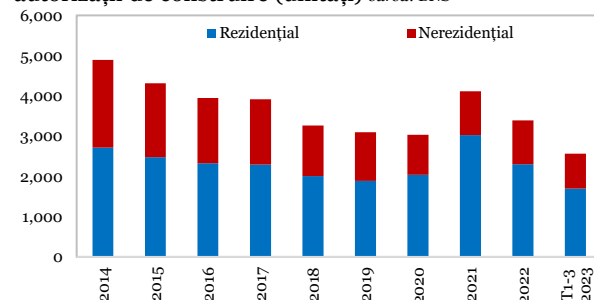
Calendar macroeconomic săptămânal

Germania	6 noiembrie	Comenzile în fabrici (Sep)
R. Moldova	7 noiembrie	Ședința de politică monetară
Zona Euro	7 noiembrie	Sectorul de construcții, ind. PMI (Oct)
Zona Euro	7 noiembrie	Prețurile producției industriale (Sep)
Germania	7 noiembrie	Producția industrială (Sep)
Zona Euro	8 noiembrie	Comerțul cu amănuntul (Sep)
România	8 noiembrie	Comerțul cu amănuntul (Sep)
România	8 noiembrie	Ședința de politică monetară
România	9 noiembrie	Comerțul internațional cu bunuri (Sep)
R. Moldova	10 noiembrie	Evoluția prețurilor de consum (Oct)
Rusia	10 noiembrie	Prețurile de consum (Oct)

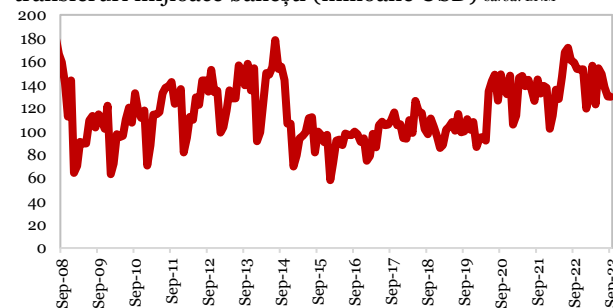
pieța monetară	03-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
CHIBOR (3L)	9.43	0.1	(60.5)
CHIBOR (6L)	9.73	(0.3)	(59.8)
EURIBOR (3L)	3.956	0.2	128.4
EURIBOR (6L)	4.062	(1.0)	82.6
LIBOR (3L)	5.6418	(0.1)	24.5
LIBOR (6L)	5.8542	(0.3)	17.1
pieța de capital	03-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
DJIA	34,061.3	5.1	5.1
EuroStoxx 50	4,174.7	4.0	13.2
MOEX	3,208.6	(0.5)	48.8
BET	14,464.8	1.5	32.8
pieța valutară	03-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
EUR/USD	1.0731	1.6	10.1
EUR/MDL	19.2784	1.0	1.1
USD/MDL	18.1290	0.1	(5.9)
RON/MDL	3.8796	0.9	(0.1)
cotații mărfuri	03-Noi-2023	5 zile (%)	an/an (%)
petrol (WTI) (\$/bbl)	80.5	(5.9)	(8.7)
aur (\$/uncie)	1,992.7	(0.7)	22.3
macro indicatori	perioada	an/an (%)	nivel (%)
PIB real	T2 2023	(2.2)	
rata inflației IPC	Sep-2023	8.63	
rata șomajului	T2 2023		3.80
rata de dobândă de politică monetară	din 20-Iun-2023		6.00

Surse: BNM, BNS, Bloomberg

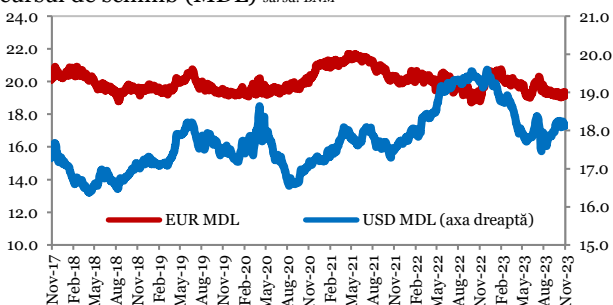
autorizații de construire (unități) sursa: BNS

transferuri mijloace bănești (milioane USD) sursa: BNM

cursul de schimb (MDL) sursa: BNM

ANALIZĂ

dr. Andrei Rădulescu

Director Analiză Macroeconomică | Banca Transilvania
(+4)0374.697.575 | (+4)0754.035.080 | (+4)0730.727.516
andrei.radulescu@bancatransilvania.ro

VÂNZĂRI & TRANZACȚIONARE

Natalia Paraschiv

Director Trezorerie | Victoriabank
(+373) 22.576.350 | (+373) 69.295.131
natalia.paraschiv@vb.md

Grupul Financiar Banca Transilvania

- cursuri case de schimb [accesează AICI](#)
  - depozite – persoane juridice [accesează AICI](#)
  - carduri bancare [accesează AICI](#)
  - titluri de stat și operațiuni REPO [accesează AICI](#)
  - tranzacționare pe Bursa de Valori din Moldova [accesează AICI](#)
-
- finanțări rapide către persoane fizice, credite de consum pentru nevoi personale sau pentru achiziții în rate în locațiile comercianților parteneri [accesează AICI](#)
-
- acces rapid și simplificat la suport financiar în vederea achiziției de bunuri de folosință îndelungată; se adresează persoanelor juridice, companii mici, mijlocii și corporate [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare și management pentru folosința autovehiculelor, împreună cu administrarea externalizată a tuturor operațiunilor de care depinde funcționarea flotei auto [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare pentru afacerile mici [accesează AICI](#)
-

LIMITAREA RĂSPUNDERII

Acest raport este publicat în Republica Moldova de către Banca Comercială "Victoriabank", o instituție financiar-bancară ale cărei activități sunt reglementate și supravegheate de Banca Națională a Moldovei (BNM) și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF). În baza licenței CNPF de societate de investiții de categoria „C” seria CNPF nr. 000820 din 15.03.2015, Banca Comercială "Victoriabank" are dreptul să desfășoare cercetări în investiții și analiza financiară sau orice altă formă de recomandare generală privind tranzacțiile cu instrumente financiare. Analizii financiare și/sau persoanele care difuzează rapoartele emise de către Banca Comercială "Victoriabank", nu au interese personale și nu se află în conflict de interese în raport cu instrumentele financiare la care se referă raportul. Remunerația autorilor rapoartelor de analiză nu este în niciun fel influențată de opiniile exprimate în cadrul acestora. Informația cuprinsă în Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" nu constituie o informație privilegiată, în sensul Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, Banca Comercială "Victoriabank" respectând în totalitate cerințele legale privind gestiunea informației privilegiate și cele privind prevenirea abuzului de piață. Informațiile care stau la baza acestor rapoarte au fost obținute din surse publice, considerate, în limita datelor disponibile publice, relevante și de încredere. Atragem atenția cu privire la faptul că acuratețea/corectitudinea acestor informații din surse publice nu poate fi verificată, atestată și/sau contestată de instituția noastră. Opiniile analitice exprimate în rapoarte reflectă punctul de vedere al analiștilor la momentul publicării, rezultat prin raționament independent cu metode analitice specifice. Opiniile au fost exprimate cu bună-credință, cu prezumția veridicității sursei, fără omisiuni intenționate și în condiții limitate de acces la informații: a existat acces doar la datele și informațiile făcute publice de către instituții publice, organisme și organizații naționale și internaționale. Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" au un caracter pur informativ, nefiind concepute/prevăzute cu scopul utilizării ca instrumente auxiliare în procesul de luare a deciziilor de investiții și nici cu scopul utilizării acestora în orice etapă a prestării unor servicii sau activități de investiții, Banca Comercială "Victoriabank" neavând nici o obligație legală sau de orice altă natură față de persoana în discuție ce ar deriva din publicarea acestor rapoarte de analiză. Valoarea instrumentelor financiare la care se face referire în analizele elaborate fluctuează în timp, iar performanța trecută nu constituie sub nicio formă un indicator pentru performanța viitoare. Totodată, subliniem faptul că investițiilor le sunt asociați factori de risc, care nu sunt totalmente explicați în rapoarte. Altfel spus, Banca Comercială "Victoriabank" sau orice colaborator nu sunt responsabili pentru niciun fel de pierdere directă și/sau potențială rezultată din utilizarea elementelor publicate în raport.

Reproducerea totală sau parțială a acestui raport este permisă doar cu aprobare explicită și doar prin menționarea sursei.